

Iso Masihning Vahiyi — Birinchi Raqam

*Vahiy urug'lari: Masallardan Oxirgi Ogohlantirishgacha bo'lgan
Payg'ambarlik To'qimasining ochib berilishi*

Jeff Pippenger

2023-07-29

Amerika Qo'shma Shtatlari Muqaddas Kitobda aniq ko'rsatilgan. Muqaddas Kitobda dunyoning oxirida Amerika Qo'shma Shtatlarini aniq ko'rsatadigan bir necha oyatlar bor. Vahiy kitobining o'n uchinchi bobida Amerika Qo'shma Shtatlari ikkinchi, ya'ni yerdan chiqadigan ikki shoxli hayvon bo'lib, butun dunyoga vahshiyning tamg'asiga ega bo'lmagan taqdirda oldi-sotdi qilishni taqiqlaydi.

Va men yer yuzidan chiqib kelayotgan boshqa bir hayvonni ko'rdim; uning qo'zichoqnikiga o'xshash ikki shoxi bor edi, ammo u ajdaho kabi so'zlar edi. U birinchi hayvonning butun hokimiyatini uning huzurida amalga oshirar va yer yuzini hamda unda yashovchilarni, o'lik yarasi tuzalgan o'sha birinchi hayvonga sajda qilishga majbur etar edi. U ulkan mo'jizalar ko'rsatar, hatto odamlar ko'z o'ngida osmondan yerga olov tushirar edi. U hayvon huzurida ko'rsatishga vakolat berilgan o'sha mo'jizalar orqali yer yuzida yashovchilarni aldar, va yer yuzida yashovchilarga qilichdan yara olib tirik qolgan hayvon uchun bir surat yasashni aytar edi. Unga hayvon suratiga jon bag'ishlash qudrati berilgan edi, toki hayvonning surati ham gapirsin va hayvonning suratiga sajda qilmaydiganlarning barchasi o'ldirilsin. U hammaga — kichik va ulug'larga, boy va kambag'allarga, erkin va qul bo'lganlarga — o'ng qo'llariga yoki peshonalariga tamg'a olishni majbur qilar edi. Va hech kim hayvonning tamg'asi, yoki uning nomi, yoxud uning nomining soniga ega bo'lmasa, na sotib ola, na sota olar edi.

Mana hikmat. Aql-idrokka ega bo'lgan kishi mahluqning sonini hisoblasin, chunki bu insonning sonidir; va uning soni olti yuz oltmish olti. Vahiy 13:11–18.

Ushbu parchada ikki shoxli yer maxluqiga oid yettita asosiy bashoratli xususiyat mavjud. U o'zidan oldin bo'lgan maxluqning hokimiyatini amalga oshiradi; u butun dunyodagilarni o'zidan oldin bo'lgan maxluqqa sajda qilishga majbur etadi; u barcha odamlar ko'radigan buyuk mo'jizalar ko'rsatadi; u butun dunyoni aldaydi va dunyoga o'zidan oldin bo'lgan maxluqning tasvirini yasashni buyuradi; u maxluqning tasviriga hayot bag'ishlaydi va u gapiradi; u o'lim jazosi tahdidi bilan butun dunyoni maxluqning tasviriga sajda qilishga majbur etadi; va u butun dunyoni peshonaga yoki qo'lga tamg'ani olishga majbur etadi hamda maxluqning tamg'asi, nomi yoki soniga ega bo'lmaganlarga nisbatan oldi-sotdini taqiqlaydi.

O'n birinchi oyatda “yerdan chiqib keladigan” mahluq tomonidan amalga oshiriladigan aldov ishi shu qadar chalg'ituvchi va qudratliki, u “yer yuzida yashovchilarni aldaydi.” Butun dunyo Qo'shma Shtatlar tomonidan aldanadi. Ya'ni, Xudoning jamoatini istisno qilganda, butun dunyo masihga qarshi bo'lgan kishining tamg'asini qabul qilishga aldanadi. Bu butun dunyo miqyosidagi aldovdan oldin keladigan bashoratli voqealar allaqachon boshlanib bo'lgan.

Muqaddas Kitobda shunday voqealar borki, ularni ko'pchilik, hech bo'lmasa yuzaki darajada bo'lsa ham, biladi. Ko'pchilik Muso bilan Fir'avn, Doniyor bilan Navuxadnazar yoki Iso bilan Pilat o'rtasidagi qarama-qarshiliklar haqida eshitgan. Odamlar bu Muqaddas Kitob voqealarini turli darajadagi tushuncha bilan biladilar, biroq Muqaddas Kitobdagi bashoratlar shohlar va saltanatlarni bevosita hamda nihoyatda aniq tarzda ko'rsatib berishini har doim ham anglab yetmaydilar. Muso, Doniyor va Masih bilan bog'liq holda aynan shunday bo'lgan. Misr, Bobil va Rimning barchasi o'z saltanatlariga oid bashoratlar tarixda amalga oshishidan oldin Muqaddas Kitob bashoratida aniq ko'rsatib qo'yilgan edi. Xudo hech qachon o'zgarmaydi.

Chunki Men — Egaman, Men o'zgarmayman; shu bois sizlar, Yoqub o'g'illari, halok bo'lib ketmadingizlar. Malaki 3:6.

Iso Masih kecha ham, bugun ham, abadgacha ham O'shandir. Ibroniylarga 13:8.

Xudoning hech qachon o'zgarmasligi haqidagi haqiqat Vahiy kitobining o'n uchinchi bobidagi ikki shoxli yer hayvoni haqidagi mulohazamizga ayrim sodda mantiqiy xulosalarni tatbiq etishimizga imkon beradi. Xudoning jamoati bilan o'zaro munosabatga kirishib, uni ta'qib qilgan Misr, Bobil va Rim shohliklarini Xudo bashoratlarda bevosita aniqlab berganini bilganimiz uchun, Vahiy kitobining o'n uchinchi bobidagi yer hayvoni to'g'risida ham ayrim haqiqatlarni belgilashimiz mumkin. Yer hayvoni ham, Misr, Bobil va Rim singari, o'sha xalq haqidagi bashorat bajo bo'ladigan tarixdan avval, Muqaddas Kitob bashoratida bevosita aniqlab beriladi. Men bu haqiqatni juda sodda, ammo muhim bir Muqaddas Kitob qoidasiga asoslanib belgilashimiz mumkinligini aytaman. Bu qoida haqiqat ikki kishining guvohligi asosida tasdiqlanishini bildiradi.

O'limga loyiq bo'lgan kishi ikki yoki uch guvohning og'zi bilan o'ldirilsin; bir guvohning og'zi bilan esa u o'ldirilmasin. Qonunlar kitobi 17:6.

Bir guvoh biror kishiga qarshi uning biron nohaqligi uchun, yoxud biror gunohi uchun, u qilgan qanday gunoh bo'lmasin, guvohlik bermasin; ish ikki guvohning og'zi bilan yoki uch guvohning og'zi bilan mustahkam bo'lsin. Qonunlar takrori 19:15.

Men sizning oldingizga uchinchi marta kelmoqdaman. Har bir so'z ikki yoki uch guvohning og'zi bilan tasdiqlansin. 2 Korinfliklarga 13:1.

Oqsoqolga qarshi bo'lgan ayblovni ikki yoki uch guvoh oldida bo'lmasa, qabul qilma. 1 Timo'tiyga 5:19.

Muqaddas Kitob bashorati Xudo Misrning isyonkor Fir'avni bilan muomala qilganida qadimgi Misrning halokatini oldindan bildirgan edi. Muqaddas Kitob bashorati qadimgi Bobilning yuksalishi va qulashini ham oldindan bildirgan, shu bilan birga Bobilning isyonkor shohlari bilan ham muomala qilgan edi. Muqaddas Kitob bashorati butparast Rim imperiyasining yuksalishi va qulashini oldindan bildirgan hamda Rimning buzuq vakillarini fosh etib, ular bilan muomala qilgan. Xudoning hech qachon o'zgarmaydigan fe'l-atvoridagi izchillik shuni ko'rsatadiki, Muqaddas Kitob bashoratida zikr etilgan eng muhim shohlik — Vahiy kitobining o'n uchinchi bobidagi yer hayvoni — albatta Muqaddas Kitob bashorati orqali aniqlanadi.

Vahiy kitobining o'n uchinchi bobidagi yer-hayvon haqidagi bashorat bajo bo'lganda, Xudoning jamoati Muso, Doniyor va Masih orqali bashoratan tasvirlanganidek, yer-hayvonning siyosiy va diniy rahbariyati bilan qarama-qarshilikka kirishadi. Dunyoning oxirida Qo'shma Shtatlarning bashoriy vazifasi Muqaddas Kitob bashoratining asosiy mavzularidan biridir. Biz Qo'shma Shtatlarning Muqaddas Kitob bashoratidagi rolini aniqlab beradigan Muqaddas Kitobdagi ma'lumotlarni bayon qilar ekanmiz, Muqaddas Kitobning o'zida topiladigan qoidalardan foydalanamiz, chunki Xudoning Kalomi insoniy ta'rifga muhtoj emas. Qadimgi Isroilga marosim qoidalari, sog'liq qoidalari, o'nta axloqiy qoida, dehqonchilikka oid qoidalar va yana ko'plab qoidalar berilgan edi. Xudo tartibli.

Hamma narsa munosib ravishda va tartib bilan ado etilsin. 1 Korinfliklarga 14:40.

Muqaddas Kitobdagi qaydlar shuni ko'rsatadigan hech qanday dalil bermaydiki, go'yo biror kishi Xudo tomonidan berilgan qoidalarni shunchaki e'tiborsiz qoldirish orqali baraka topishi mumkin. Bashoratni o'rganish maqsadida Muqaddas Kitobning o'zida va u orqali belgilab qo'yilgan bashoratni talqin qilish qoidalarini e'tiborsiz qoldirsa, kim baraka topishini kutishi mumkin?

Kelinglar endi, va birgalikda mulohaza qilaylik, deydi Egamiz: gunohlaringiz qirmiziday bo'lsa ham, qorday oppoq bo'ladi; ular al rangiday qizil bo'lsa ham, junday bo'ladi. Ishayo 1:18.

Muqaddas Kitobdagi qoidalarni qo'llar ekanmiz, bu qoidalar haqiqiymi yoki soxtami, buni belgilash va tasdiqlashga Muqaddas Kitobning o'ziga yo'l qo'yamiz. Xudoning turli qoidalarining barchasida bo'lgani kabi, bu qoidalarining ham doimo shaytoniy soxtasi mavjud. Shuning uchun, biror haqiqatni aniqlash uchun biror qoida qo'llanilganda, aniqlangan haqiqat ham, qo'llanilgan qoida ham sinovdan o'tkazilishi zarur.

Sevklilar, har bir ruhga ishonmanglar, balki ruhlarni sinab ko'ringlar — ular Xudodandir yoki yo'qmi; chunki ko'p soxta payg'ambarlar dunyoga chiqib ketganlar. 1 Yuhanno 4:1.

Ushbu tadqiqotda Qo'shma Shtatlarning bashoratdagi rolini aniqlashdan tashqari, yana bir maqsad — Iso aynan shu avlodgacha Vahiy kitobida yashirib kelgan maxfiy xabarni aniqlashdir.

Maxfiy narsalar Egangiz — Xudoyimizgadir; ammo oshkor qilingan narsalar esa bizga va farzandlarimizgadir, toki biz ushbu qonunning barcha so'zlarini bajo keltiraylik. Qonunlar 29:29.

Xudoning ochib berilgan bashoratli sirlaridan maqsad — bu sirni qabul qilganlarga Uning qonunini saqlash imkonini berishdir. Insonlar Uning qonunini faqat u yuraklariga yozilgan taqdirdagina saqlay oladilar. Vahiy kitobida muhri ochilayotgan sir Muqaddas Ruhning Xudoning qonunini bizning ichki a'zolarimiz va yuraklarimizga yozish jarayonining bir qismidir. Xudoning xalqiga ochib berilgan sir, qachon va agar imon bilan qabul qilinsa, yangi ahdni qaror toptiradi.

Mana, shunday kunlar keladiki, deydi Egamiz, Men Isroil xonadoni bilan va Yahudo xonadoni bilan yangi ahd tuzaman; u Men ularning otalari bilan Misr yurtidan olib chiqish uchun qo'llaridan tutgan kunimda tuzgan ahdga o'xshamagan bo'ladi; o'sha ahdimni ular buzdilar, holbuki Men ularga er bo'lgan edim, deydi Egamiz. Ammo Men Isroil xonadoni bilan

tuzadigan ahd mana shudir: o'sha kunlardan keyin, deydi Egamiz, Men O'z qonunimni ularning ich-ichiga joylayman va uni yuraklariga yozaman; Men ularga Xudo bo'laman, ular esa Mening xalqim bo'ladilar. Yereimiyo 31:31–33.

“Bu yer tarixining oxirgi kunlarida, Xudoning O'z amrlarini tutuvchi xalqi bilan bo'lgan ahdi yangilanmog'i lozim.” Review and Herald, 1914-yil 26-fevral.

Vahiy 1:1–3 So'nggi ogohlantirish xabari:

Iso Masihning vahiyi bo'lib, Xudo uni O'z qullariga tez orada yuz berishi kerak bo'lgan narsalarni ko'rsatish uchun Unga berdi; va U uni O'z farishtasi orqali O'z quli Yuhannoga yuborib ma'lum qildi. U Xudoning kalomi, Iso Masihning shahodatnomasi va o'zi ko'rgan barcha narsalar haqida guvohlik berdi. Ushbu bashorat so'zlarini o'qiydigan kishi, uni eshitadiganlar va unda yozilganlarga rioya qiladiganlar baxtlidir; chunki vaqt yaqindir. Vahiy 1:1–3.

Vahiy kitobining birinchi bobidagi dastlabki uch oyat “Iso Masihning Vahiyi” insoniyat uchun yakuniy xabar ekanini ko'rsatadi. Bu, shubhasiz, xabardir, chunki “Iso Masihning Vahiyi” Samoviy Otadan Unga Uning qullariga “tez orada yuz berishi lozim bo'lgan” narsalarni ko'rsatish uchun berilgan.

Bizdan “Muqaddas Ruh ham bashorat berilishida”, ham “tasvirlangan voqealarda” ishlarni shunday shakllantirganini e'tiborga olish talab etiladi.

“Muqaddas Ruh ishlarni shunday yo'sinda shakllantirganki — ham bashoratning berilishida, ham unda tasvirlangan voqealarda — bundan maqsad insoniy vosita ko'zdan chetda tutilsin, Masihda yashirinsin, osmonning Rabbiiy Xudosi va Uning qonuni esa ulug'lansin, degan ta'limni berishdir. Doniyor kitobini o'qing. Unda tasvirlangan shohliklar tarixini nuqta-ba-nuqta yodga oling.” Testimonies to Ministers, 112.

Vahiy kitobining birinchi bobidagi dastlabki uch oyatda “tasvirlangan voqealar”, shuningdek “vahiy berilishi” Xudoning odamlarga qanday qilib bosqichma-bosqich tarzda xabar yetkazishini aniq ko'rsatib beradi, hamda yetkazilgan bu xabarning “Iso Masihning Vahiyi” deb atalishini ham bildiradi.

Shundan so'ng Iso Masih Xudodan qabul qilgan xabar bilan ikki ishni qildi. U xabarni O'z farishtasi orqali yubordi va, shuningdek, o'sha farishta orqali O'z xabarini ramziy belgilar bilan ifodaladi. Keyin uning farishtasi xabarni uni yozib olgan Yuhanno payg'ambarga olib bordi va uni siz bilan biz uchun jamoatlarga yubordi. Dastlabki uch oyat “Muqaddas Ruh” tomonidan shunday “shakllantirilgan” ediki, bunda ham “xabar”, ham xabarni yetkazishda ishtirok etgan “aloqa jarayoni” alohida ta'kidlangan.

Biz ko'rib chiqayotgan uch oyat insoniyatga yo'llangan yakuniy xabarni taqdim etadi, ammo bu shunchaki yakuniy xabar emas — bundan ham muhimrog'i, bu uch oyat yer sayyorasiga qaratilgan yakuniy “ogohlantirish” xabarini ifodalaydi. Xabarning “ogohlantirish” xususiyati, unda “unda yozilgan narsalarni” o'qigan, eshitgan va saqlaganlari uchun ayrim kishilar toifasi “baxtlidir” deb ta'riflanganda aniqlanadi. “Iso Masihning Vahiyi” sifatida ifodalangan ogohlantirishni na

o'qiydigan, na eshitadigan kishilar toifasi ham bor. Ularning barakali bo'lishi mumkin emas. Ravshanki, agar yozilgan narsalarni o'qish, eshitish va saqlash uchun barakali bo'lgan bir toifa mavjud bo'lsa, unda barakali bo'lmagan bir toifa ham mavjuddir. Biror kishi Iso Masih Vahiyining xabarini o'qiydimi, eshitadimi va saqlaydimi? Agar shunday bo'lsa, u barakali bo'ladi; aks holda, u la'natlangan bo'ladi.

“Payg'ambar shunday deydi: ‘O'qiydigan baxtlidir’ — o'qimaydiganlar ham bor; baraka ular uchun emas. ‘Va eshitadiganlar’ — shuningdek, bashoratlar haqida hech narsa eshitishni rad etadiganlar ham bor; baraka bu toifa uchun emas. ‘Va unda yozilgan narsalarni tutadiganlar’ — ko'plar Vahiy kitobida bayon etilgan ogohlantirishlar va ko'rsatmalarga quloq solishni rad etadilar; ulardan hech biri va'da qilingan barakani da'vo qila olmaydi. Bashorat mavzularini masxara qiladigan va bu yerda tantanavor tarzda berilgan timsollar ustidan kuladiganlarning barchasi, o'z hayotlarini isloh qilishni va Inson O'g'lining kelishiga tayyorlanishni rad etadiganlarning barchasi, barakadan mahrum bo'ladilar.” The Great Controversy, 341.

Uchinchi oyatdagi “vaqt yaqin” ifodasi tarixda oxirgi ogohlantirish xabari yetib keladigan muayyan bir vaqt borligini ko'rsatadi. “Vaqt”,—(muayyan bir vaqt) “yaqin.” Muayyan bir vaqt yetib kelish arafasidadir, chunki u yaqin; Xudoning xalqi esa (Yuhanno timsolida ifodalangan holda) “vaqt” yetib kelishidan oldin xabarni tushunadi. Yuhanno Vahiy kitobini birinchi asrning oxirlarida yozgan, biroq bu oyatlar 100-yildan ancha keyin, tarixda yakuniy ogohlantirish xabari e'lon qilinadigan bir nuqta bo'lishini ko'rsatadi. O'sha “vaqt” “yaqin” bo'lganida, “tez orada yuz berishi lozim bo'lgan narsalar”ni ko'rsatib beradigan xabar Xudoning qullariga ochib beriladi.

Ushbu maqolalar turkumida keltiradigan Injil oyatlarining sharhini tasdiqlash uchun muqaddas Kitob va Ellen Uaytning yozuvlari asosiy hokimiyat manbai sifatida qo'llaniladi.

Shuningdek, biz William Miller tomonidan jamlangan bashoratli talqin qoidalariga va Prophetic Keys nomli to'plamda belgilangan qoidalarga murojaat qilamiz. Biz, shuningdek, Habakkuk's Tables deb ataluvchi bashoratli tadqiqotdan ham foydalanamiz.

Biz qo'llaydigan har bir qoidani ta'riflab berishni maqsad qilmaymiz. Qisqalik uchun, ushbu qoidaning yanada batafsil isbotini o'qishni istovchilar uchun shunchaki Prophetic Keys to'plamiga murojaat qilamiz. Habakkuk's Tables turkumi bilan esa, biz qisqacha to'xtalib o'tadigan ayrim mavzular yanada chuqurroq yoritilgan taqdimotlarni ko'rsatib o'tishni maqsad qilamiz.

Vahiy kitobini o'rganish jarayonida biz jamoatchilikning munosabatini rag'batlantiramiz, biroq faqat davom etayotgan tadqiqotga hissa qo'shadigan fikr-mulohazalargagina javob beramiz. Muhokamamiz doirasi hozirgi taqdimotlar turkumini, biz qo'llaydigan bashoratga oid qoidalarni hamda Habakkukning Jadvallarida topiladigan ma'lumotlarni qamrab oladi.

Iso Masihning Vahiysi — buni Xudo O'z qullariga tez orada yuz berishi lozim bo'lgan narsalarni ko'rsatish uchun Unga berdi; va U buni O'z farishtasi orqali O'z quli Yuhannoga yuborib bildirdi. U Xudoning kalomi, Iso Masihning shahodatnomasi va o'zi ko'rgan barcha narsalar haqida guvohlik berdi. Ushbu bashoratning so'zlarini o'qiydigan kishi va uni eshitib, unda yozilganlarni saqlaydiganlar baxtlidir; chunki vaqt yaqin. Vahiy 1:1–3.

“Signified” deb tarjima qilingan yunoncha soʻz “koʻrsatmoq” maʼnosini anglatadi. U xabarni “Oʻzining” farishtasi orqali yubordi va uni “Oʻzining” farishtasi orqali koʻrsatdi. “Oʻzining” farishtasi — Jabroildir.

Farishtaning: “Men Xudoning huzurida turuvchi Jabroilman”, degan soʻzlari uning samoviy saroylarda yuksak sharaflı mavqega ega ekanini koʻrsatadi. U Doniyor huzuriga xabar bilan kelganida shunday degan edi: “Bu ishlarda menga madad beruvchi hech kim yoʻq, faqat sizning Amirzodangiz Mikoil [Masih] bordir.” Doniyor 10:21. Najotkor Vahiy kitobida Jabroil haqida shunday deydi: “U buni Oʻz farishtasi orqali Oʻz quli Yuhannoga yuborib ayon qildi.” Vahiy 1:1. — Asrlar orzusi, 99.

Jabroil farishta xabar bilan yuboriladi va Jabroil farishtaning oʻzi ham shu xabarni ifodalaydi. Insoniyat tarixda yakuniy ogohlantirish xabari eʼlon qilinishi uchun “vaqt yaqin” boʻlgan nuqtaga yetib kelganida, oʻsha yakuniy xabar bir farishta orqali ifodalanadi. Vahiy kitobida “xabarlar” koʻpincha farishtalar sifatida ifodalanadi, va albatta, Vahiyda “farishta” deb tarjima qilingan yunoncha soʻz “xabarchi” degan maʼnoni anglatadi.

Tarix davomida kelgan Xudoning haqiqatiga oid har bir vahiy, shubhasiz, Iso Masihning vahiysidir, biroq Vahiy kitobining birinchi bobidagi Iso Masihning Vahiysi insoniyat uchun soʻnggi ogohlantirishdir va u “vaqt” sifatida tasvirlangan muayyan bir lahzada sodir boʻladi. Vahiy kitobida Yuhanno “vaqt yaqin” deb taʼkidlaydigan yana bir boshqa parcha ham bor. Oʻsha boshqa parcha men birinchi uch oyat haqida ilgari surgan dastlabki daʼvolarni sinab koʻrish uchun ikkinchi guvohlikni taqdim etadi.

Va u menga dedi: “Bu soʻzlar ishonchli va haqiqatdir; muqaddas paygʻambarlarning Rabbiy Xudosi Oʻz farishtasini Oʻz qullariga tez orada yuz berishi lozim boʻlgan narsalarni koʻrsatish uchun yubordi. Mana, Men tez kelaman; bu kitobdagi bashorat soʻzlarini saqlovchi baxtlidir.”

Men, Yuhanno, bu narsalarni koʻrdim va eshitdim. Eshitib koʻrganimdan soʻng, menga bu narsalarni koʻrsatgan farishtaning oyoqlari oldida sajda qilish uchun yiqildim.

Soʻng u menga dedi: «Bunday qilma, chunki men sening hamxizmatimgan, paygʻambar boʻlgan birodarlaringning ham, va ushbu kitobning soʻzlarini saqlovchilarning ham hamxizmatiman. Xudoga sajda qil».

U menga dedi: “Bu kitobdagi bashorat soʻzlarini muhrlama, chunki vaqt yaqindir. Nohaq boʻlgan yana nohaq boʻlib qolsin; nopok boʻlgan yana nopok boʻlib qolsin; solih boʻlgan yana solih boʻlib qolsin; muqaddas boʻlgan yana muqaddas boʻlib qolsin.” Vahiy 22:6–11.

Vahiy kitobining oxirida biz Vahiyning boshida boʻlgan ayni shu mavzuni topamiz. Aloqa jarayoni va xabar yana bir bor tilga olinadi: “Rabbiy Xudo” “oʻz xizmatkorlariga tez orada yuz berishi kerak boʻlgan narsalarni koʻrsatish uchun farishtasini yubordi.” Va xizmatkorlarga “tez orada yuz berishi kerak boʻlgan narsalar”ni aniqlab beruvchi xabar koʻrsatilishi bilanoq, Masih Oʻzi tez orada kelishini eʼlon qiladi. Bu Masihning ikkinchi kelishidan oldin boradigan xabardir, va shuning uchun u yakuniy ogohlantirish xabaridir — aynan oʻsha, birinchi bobning birinchi oyatida “Iso Masihning Vahiysi” sifatida ifodalangan xabarning oʻzidir. Vahiyning dastlabki uch oyatida vaʼda

qilingan baraka “ushbu kitobdagi bashorat so‘zlarini saqlovchi baxtlidir” degan bayon bilan yana takrorlanadi.

Bu oyatlarda biz birinchi bobda bayon etilgan aloqa jarayonining kengaytirilganini ko‘ramiz; chunki Jabroil xabarni Yuhannoga yetkazganidan so‘ng, Yuhanno bu xabardan shu qadar hayrat va larzaga tushadiki, u Jabroilga sajda qilishga urinadi. Shunda Jabroil Yuhanning bu noto‘g‘ri tushunchasidan foydalanib, samoviy farishtalar, yerdagi payg‘ambarlar va xabarning so‘zlariga rioya qiladiganlarning barchasi Yaratguvchi-Xudoga sajda qilishi lozim bo‘lgan, Xudoning yaratig‘iga emas, “hamxizmatlar” ekanini ko‘rsatadi.

Bu oyatlar birinchi bobda ko‘rib chiqayotganimizning ayni o‘sha voqealari va xabarini tasvirlamoqda. Ular Xudoning qullariga tez orada nima sodir bo‘lishi kerakligini ko‘rsatadigan sodiq va haqiqiy so‘zlarni takrorlamoqda. Xabar yana bir bor Xudo bilan Uning qullari o‘rtasidagi aloqa jarayoni kontekstida berilgan. Yigirma ikkinchi bobda biz bu xabarning yakuniy ogohlantirish xabari ekaniga yana ko‘proq dalil topamiz, chunki “yaqin” bo‘lgan “vaqt” insoniy sinov muddati yopilishidan darhol oldin sodir bo‘ladigan narsa sifatida ko‘rsatilgan; zero, “adolatsiz bo‘lgan yana adolatsiz bo‘lib qolsin; iflos bo‘lgan yana iflos bo‘lib qolsin; solih bo‘lgan yana solih bo‘lib qolsin; muqaddas bo‘lgan yana muqaddas bo‘lib qolsin”, degan e‘lon sinov muddatining yopilishini bildiradi hamda yetti oxirgi baloning boshlanishini belgilaydi; ular esa, o‘z navbatida, Masihning Ikkinchi Kelishi bilan yakun topadi.

“O‘sha vaqtda xalqing farzandlari uchun turadigan ulug‘ Shahzoda — Mixoil o‘rnidan turadi; va o‘sha vaqtgacha xalq bo‘lganidan beri hech qachon bo‘lmagan darajadagi musibatli bir vaqt bo‘ladi; va o‘sha vaqtda kitobda yozilgan deb topilgan har bir kishi — sening xalqing — qutqariladi.’ Doniyor 12:1.”

“Uchinchi farishtaning xabari yakun topganda, endi rahm-shafqat yer yuzining aybdor aholisi uchun iltijo qilmaydi. Xudoning xalqi o‘z ishini ado etgan bo‘ladi. Ular ‘kechki yomg‘ir’ni, ‘Rabbiyning huzuridan keladigan yangilanish’ni qabul qilgan bo‘ladilar va o‘z oldilaridagi sinovli soatga tayyor bo‘ladilar. Farishtalar osmonda u yoqdan bu yoqqa shoshilib yuradilar. Yerdan qaytayotgan bir farishta o‘z ishining tugaganini e‘lon qiladi; so‘nggi sinov dunyo ustiga keltirilgan bo‘ladi, va ilohiy amrlarga sodiq ekanliklarini isbotlaganlarning barchasi ‘tirik Xudoning muhr’i’ni qabul qilgan bo‘ladilar. Shundan so‘ng Iso yuqoridagi muqaddas maskanda O‘z shafosatini to‘xtatadi. U qo‘llarini ko‘tarib, baland ovoz bilan deydi: ‘Bajarildi’; va U ushbu tantanali bayonotni aytar ekan: ‘Nohaq bo‘lgan yana nohaq bo‘lib qolsin; iflos bo‘lgan yana iflos bo‘lib qolsin; solih bo‘lgan yana solih bo‘lib qolsin; muqaddas bo‘lgan yana muqaddas bo‘lib qolsin’, — deb, butun farishtalar lashkari tojlarini yechadi. Vahiy 22:11. Har bir ish hayot yoki o‘lim uchun hal etilgan bo‘ladi.” Buyuk Kurash, 613.

Vahiy kitobining boshida ham, Vahiy kitobining oxirida ham ayni bir voqea bayon etilgan. Bu ikki parchani birlashtirish bizga “Iso Masihning Vahiyi” Masihning Ikkinchi Kelishidan oldin insoniyatga beriladigan yakuniy ogohlantirish xabari ekanini tushunishga imkon beradi. Bu xabar sinov muddati yakunlanishidan sal avval keladigan bir farishta orqali ramziy tarzda ifodalanadi. Bu xabar, “vaqt yaqin” bo‘lganida — ya‘ni sinov muddati tugashidan sal avval — muhrdan ochiladigan ushbu xabarni o‘qishlari, eshitishlari va unga amal qilishlariga qarab, insoniyatni ikki

toifaga ajratadi.

“Biz bu dunyo tarixining yakuniga yaqinlashar ekanmiz, ayniqsa oxirgi kunlarga taalluqli bashoratlar bizning tadqiq etishimizni talab qiladi. Yangi Ahdning so‘nggi kitobi biz tushunishimiz zarur bo‘lgan haqiqatlar bilan to‘ladir. Shayton ko‘plarning ongini ko‘r qilib qo‘ygan, shuning uchun ular Vahiyni o‘rganmaslik uchun har qanday bahonani mamnuniyat bilan qabul qilganlar.

“Vahiy kitobi, Doniyor kitobi bilan bog‘liq holda, sinchkovlik bilan o‘rganishni talab qiladi. Xudodan qo‘rqadigan har bir o‘qituvchi Najotkorimiz O‘z quli Yuhannoga ayon qilish uchun shaxsan kelgan Xushxabarni eng ravshan tarzda qanday tushunish va taqdim etish kerakligini mulohaza qilsin,—«Xudo Unga bergan, O‘z qullariga tez orada sodir bo‘lishi kerak bo‘lgan narsalarni ko‘rsatish uchun berilgan Iso Masihning vahiyi». Hech kim Vahiy kitobini o‘rganishda undagi go‘yoki sirli ramzlar sababli tushkunlikka tushmasin. «Agar sizlardan birortangizga donolik yetishmasa, barcha odamlarga saxiylik bilan beradigan va ta’na qilmaydigan Xudodan so‘rasin». «Bu bashorat so‘zlarini o‘qiydigan, eshitadigan va unda yozilgan narsalarga rioya qiladigan baxtlidir; chunki vaqt yaqindir». Biz Vahiy kitobida mujassam bo‘lgan ulug‘ va tantanavor haqiqatlarni dunyoga e’lon qilishimiz kerak. Bu haqiqatlar Xudoning jamoatining ayni niyatlari va tamoyillariga kirib borishi lozim. Bu kitobni yanada yaqinroq va tirishqoqroq o‘rganish, undagi haqiqatlarni yanada jiddiyroq taqdim etish zarur; bu haqiqatlar oxirgi kunlarda yashayotganlarning barchasiga taalluqlidir. Rabbisiga ro‘baro‘ bo‘lishga tayyorlanayotganlarning barchasi bu kitobni jiddiy o‘rganish va ibodat mavzusi qilishlari kerak. U aynan o‘z nomi anglatgan narsadir,—yer tarixining oxirgi kunlarida sodir bo‘ladigan eng muhim voqealarning vahiyidir. Yuhanno Xudoning kalomiga va Masihning guvohligiga bo‘lgan sodiq ishonchi tufayli Patmos oroliga badarg‘a qilindi. Ammo uning badarg‘a qilinishi uni Masihdan ajratmadi. Rabbiiy O‘zining sodiq xizmatkorini badarg‘alikda ziyorat qildi va unga dunyo boshiga keladigan narsalar haqida ta’lim berdi.”

“Bu ko‘rsatma biz uchun nihoyatda katta ahamiyatga ega; chunki biz bu yer tarixining oxirgi kunlarida yashamoqdamiz. Yaqinda Masih Yuhannoga sodir bo‘lishini ko‘rsatgan voqealarning amalga oshish davriga kiramiz. Egamizning xabarchilari bu tantanavor haqiqatlarni taqdim etar ekanlar, ular abadiy ahamiyatga ega mavzular bilan muomala qilayotganliklarini anglashlari kerak va o‘z so‘zlarini emas, balki Xudo ularga bergan so‘zlarni so‘zlashlari uchun Muqaddas Ruhning cho‘qintirilishini izlashlari lozim.”

“Vahiy kitobi xalqqa ochib berilishi kerak. Ko‘plarga u muhrlangan kitob deb o‘rgatilgan, ammo u faqat haqiqatni va nurni rad etuvchilar uchun muhrlangandir. Uning o‘z ichiga olgan haqiqatlari e’lon qilinishi lozim, toki odamlar juda yaqin orada yuz beradigan voqealarga tayyorlanish imkoniyatiga ega bo‘lsinlar. Uchinchi farishtaning xabari halokatga yuz tutayotgan dunyoning najoti uchun yagona umid sifatida taqdim etilishi kerak.

“So‘nggi kunlarning xatarlari boshimizga kelib turibdi, va biz o‘z ishimizda xalqni ular ichida turgan xavf haqida ogohlantirishimiz kerak. Bashorat ochib bergan va tez orada yuz beradigan ulug‘vor sahnalar e’tiborsiz qoldirilmasin. Biz Xudoning xabarchilarimiz, va yo‘qotadigan vaqtimiz yo‘q. Rabbimiz Iso Masih bilan hamkor bo‘lishni istaganlar bu kitobda topiladigan haqiqatlarga chuqur qiziqish ko‘rsatadilar. Qalam va ovoz bilan ular Masih osmondan ochib

berish uchun kelgan ajoyib narsalarni ravshan qilishga intiladilar.” Signs of the Times, 1906-yil 4-iyul.

Yuz yildan ortiq vaqt muqaddam, 1906-yilda, bizga tez orada “Masih Yuhannoga sodir bo‘lishini ko‘rsatgan voqealarning amalga oshishiga kirishamiz”, deb xabar berilgan edi. 1906-yilda bu xabar hali ham muhrlangan edi. Iso Masihning Vahiy kitobidagi xabari voqealar yuz berishidan sal oldin Xudoning xalqiga ochib berilishini tushunish muhimdir. Bizga Vahiy kitobi “uning nomi anglatgan narsaning aynan o‘zidir,—ya’ni bu yer tarixining oxirgi kunlarida sodir bo‘ladigan eng muhim voqealarning vahiyidir”, deb aytilgan.

Ular Xudoning xalqi ogohlantirishni bera olishi uchun ochib beriladi, toki ogohlantirishni eshitayotganlar “juda tez orada sodir bo‘ladigan voqealarga tayyorgarlik ko‘rish imkoniyatiga ega bo‘lsinlar.” Shuni qayd etish joizki (chunki Yuhanno xabar e‘lon qilinishi kerak bo‘lgan tarixdagi Xudoning xalqini ifodalaydi), Yuhanno o‘zi qaysi ikki masala tufayli ta’qib qilinayotganini aniq ko‘rsatadi. U “Xudoning kalomiga bo‘lgan sodiq ishonchi va Masihning shahodati” sababli “Patmos oroliga badarg‘a qilingan edi.” U Muqaddas Kitobni ham, “Isoning shahodati” bo‘lgan Bashorat Ruhini ham qabul qilgani uchun badarg‘a qilingan edi.

Men unga sajda qilish uchun uning oyoqlari ostiga yiqildim. U esa menga dedi: “Bunday qilma; men sening hamxizmatimgan, Iso to‘g‘risidagi shahodatga ega bo‘lgan birodarlaringnikiman ham; Xudoga sajda qil; chunki Iso to‘g‘risidagi shahodat — bashorat ruhidir.” Vahiy 19:10.

Yuhanno dunyoning oxirida Iso Masihning Vahiyi xabarini tushunadigan va ham Muqaddas Kitobni, ham Bashorat Ruhini mahkam tutganlari uchun quvg‘in qilinadigan bir xalqni ifodalaydi.

Birinchi bobning dastlabki uch oyatida Xudo Ota bilan Uning xizmatkorlari o‘rtasidagi aloqa jarayoni ta’kidlanadi. Yigirma ikkinchi bob aloqa jarayoni haqidagi bayonga qo‘shimcha kiritadi. Ushbu ikki parcha Vahiy kitobining boshi va oxirini ifodalaydi hamda birgalikda Yuhannoning bashoratli tasvirdagi rolini batafsil ko‘rsatadi. U shunchaki Vahiy so‘zlarini yozgan kishi emas, balki dunyoning oxirida yakuniy ogohlantirish xabarini yetkazadiganlarni ham ifodalaydi.

Egamiz kalomni berdi: uni e‘lon qilganlarning lashkari buyuk edi. Zabur 68:11

Yuhanno xabarning mazmunini tashkil etuvchi “narsalar”ni “ko‘rdi” va “eshitdi” hamda bu xabarni yozib, jamoatlarga yuborishga buyurildi.

Shunday deb dedi: Men Alfa va Omegaman, birinchi va oxirgiman; sen ko‘rayotgan narsalarni kitobga yoz va Osiyodagi yetti jamoatga yubor: Efesga, Smirnaga, Pergamga, Tiyyatiraga, Sardisga, Filadelfiyaga va Laodikeyaga. Vahiy 1:19.

U “eshitgan” va “ko‘rgan” narsalarni yozib olib, Kichik Osiyodagi yetti jamoatga yuborishga buyurildi; ammo alohida jamoatlarga kelganda, Iso xabarlarni to‘g‘ridan-to‘g‘ri Yuhannoga aytib yozdirdi, chunki yetti jamoatning har biriga yo‘llangan har bir xabar: “... dagi jamoatning farishtasiga yoz”, degan ibora bilan boshlanadi. Iso jamoatlarga atalgan alohida xabarlarni aytib yozdirdi.

Iso Yuhannoga aytirib yozdirgan, shuningdek Iso Yuhannoga o‘zi ko‘rgan va eshitgan narsalarni yozishni buyurgan, va bir safar Iso Yuhannoga eshitgan narsasini yozmaslikni aytgan.

Va baland ovoz bilan, xuddi sher bo‘kirgandek, nido qildi; va u nido qilganida, yetti momaqaldiraq o‘z ovozlari eshittirdi. Va yetti momaqaldiraq o‘z ovozlari eshittirganida, men yozmoqchi edim; va osmondan menga shunday degan bir ovozni eshitdim: “Yetti momaqaldiraq aytgan so‘zlarni muhrlab qo‘y, ularni yozma.” Vahiy 10:3, 4.

Yuhannoga yetti momaqaldiraq aytgan narsalarni muhrlab qo‘yish buyurildi va shu tariqa u yetti momaqaldiraqning xabarini muhrlab qo‘ydi, xuddi Doniyor o‘z kitobini oxirzamon vaqtigacha muhrlab qo‘yishga amr etilgani kabi.

Lekin sen, ey Doniyor, so‘zlarni mahkam tut va kitobni oxirzamon vaqtigacha muhrla: ko‘plar u yoqdan bu yoqqa yugurib yuradilar, va bilim ortadi.... Va u dedi: O‘z yo‘lingdan bor, Doniyor; chunki bu so‘zlar oxirzamon vaqtigacha yopiq va muhrlangandir. Doniyor 12:4, 9.

“Bu yetti momaqaldiraq o‘z ovozlari yangratganlaridan so‘ng, Yuhannoga, xuddi Doniyorga kichik kitob haqida berilganidek, shunday amr keladi: ‘Yeti momaqaldiraq aytgan narsalarni muhrlab qo‘y.’” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, 7-jild, 971.

Biz aniqlayotgan narsa shuki, Vahiy kitobining ham oxirida, ham boshida bir xabar belgilab ko‘rsatilgan. O‘sha xabarni yetkazish jarayoni ham belgilab ko‘rsatilgan. Xabarni yetkazishda Yuhannoning o‘ynagan roli alohida qayd etilgan. Ba‘zan u shunchaki ko‘rgan va eshitganlarini yozgan. Boshqa paytlarda esa unga aytib turilgan, yana bir safar u eshitgan narsasini yozmaslik buyurilgan. Iso Masihning Vahiyidagi xabar Ota tomonidan beriladi, Isoga, Isodan Jabroilga, so‘ng esa xabarni yozish va uni jamoatlarga yuborish mas‘uliyati berilgan payg‘ambar Yuhannoga yetkaziladi.

Ko‘rgan narsalaringni, hozir bor bo‘lgan narsalarni va bundan keyin sodir bo‘ladigan narsalarni yozgin. Vahiy 1:19.

Oyotni o‘qib, unda Yahyoga yozish buyurug‘i ichida aniqlangan bashoratli tamoyilni anglamaslik mumkin bo‘lishi mumkin. Ko‘rilgan va eshtilgan “narsalar”ni yozib qo‘yish hozirgi tarixni qayd etish demakdir, chunki Yahyoning davrida o‘sha “narsalar” mavjud edi. Hozirgi tarixni qayd etish va shu tariqa ayni paytda kelajakda bo‘ladigan narsalarni ham yozib qo‘yish Vahiy kitobidagi asosiy bashoratli qoidadir. Yahyo aynan shu tamoyilni va uning ahamiyatini ta’kidlash hamda ko‘rsatib berish uchun qo‘llanadi, chunki mohiyatan unga: “bor bo‘lgan narsalarni yoz, va” shu tariqa sen “bundan keyin bo‘ladigan narsalar”ni ham yozayotgan bo‘lasan, deb aytilgan edi, zero tarix takrorlanadi. Bu bashoratli usul Isoning imzosidir, chunki imzo bir ismdir, va Vahiyning birinchi bobida Uning ismi Alfa va Omegadir. U oxirni boshlanish bilan aynanlashtiradi.

Biz endigina “Iso Masihning Vahiyi”ni o‘rganishni boshlamoqdamiz va hozir birinchi bobning dastlabki uch oyatini ko‘rib chiqmoqdamiz. “Iso Masihning Vahiyi” deb nomlangan yakuniy ogohlantirish xabari samoviy Otadan Isoga, Isodan Jabroilga, Jabroildan esa Yuhannoga yetkaziladi; Yuhanno uni jamoatlarga yuborish uchun kitobga yozib qoldiradi. Xabar shu qadar bevosita “Iso Masihning Vahiyi” deb nomlanganligi sababli, Masihni ochib beruvchi ilhomlangan

Kalom orqali insonlarga yozib berilgan barcha unsurlar ichida, Isoning kimligi va qanday zot ekaniga oid bir xususiyat Yuhanning bu xabarni yozib borish faoliyatida tasvirlanganini qayd etish muhimdir. U o'sha paytda mavjud bo'lgan narsalarni yozar ekan, hali bo'ladigan narsalarni ham yozayotgan edi.

Tarixning takrorlanishi haqidagi haqiqat Yuhanno o'z davri va zamoni uchun ogohlantirishni yozib qoldirganida namoyon bo'ladi; bu ayni paytda kelajakdagi bir zamon uchun ham ogohlantirishdir. Yuhanno xristian jamoatining boshida yetti jamoatga yozganida, u ayni vaqtda dunyo oxiridagi xristian jamoati uchun ham bir ogohlantirishni bitayotgan edi. Masihning fe'l-atvoridagi bu xususiyat Masih Alfa va Omega, yoki boshi va oxiri, yoki birinchi va oxirgi deb atalganida ifodalanadi. Darhaqiqat, Muqaddas Kitob Masihning fe'l-atvoridagi ayni shu xususiyatni Uning yagona Xudo ekanini isbotlaydigan narsa sifatida ko'rsatadi.

Vahiyning birinchi bobida biz Iso O'zini Alfa va Omega deb tanitayotganini ko'ramiz.

Men Rabbimiz kunida Ruh ichida edim, va orqamdan karnay sadosidek ulug' bir ovozni eshitdim, u shunday der edi: Men Alfa va Omegaman, birinchi va oxirgiman; va sen ko'rayotgan narsani kitobga yozib, Osiyodagi yetti jamoatga yubor: Efesga, Smirnaga, Pergamga, Tiatiraga, Sardisga, Filadelfiyaga va Laodikiyaga.

Shunda men bilan so'zlashayotgan ovozni ko'rish uchun o'girilib qaradim. O'girilib qaraganimda, yetti oltin shamdonni ko'rdim; va yetti shamdonning o'rtasida Inson O'g'liga o'xshash Birini ko'rdim, U oyoqlarigacha tushadigan libos kiygan va ko'ksiga oltin kamar bog'lagan edi. Uning boshi va sochlari jun kabi, qordek oppoq edi; ko'zlari esa olov alangasidek edi; oyoqlari xuddi o'choqda qizdirilgandek nafis jezga o'xshar edi; ovozi esa ko'p suvlar shovqinidek edi. Uning o'ng qo'lida yetti yulduz bor edi; og'zidan esa o'tkir ikki tig'li qilich chiqardi; siymosi esa quyosh o'z kuchi bilan porlagandek edi.

Uni ko'rganimda, oyoqlari oldiga o'likdek yiqildim. U esa o'ng qo'lini mening ustimga qo'yib, menga dedi: Qo'rqma; Men avvalgisiman va oxirgisiman. Vahiy 1:10–17.

Bu oyatlar ichida ko'p haqiqat bor, ammo bu yerda men shunchaki shuni ta'kidlamoqchimanki, Yuhanno Masihning karnayga o'xshash ovozi eshitib, o'ziga gapirgan Zot kim ekanini ko'rish uchun burilganida, u Iso Masihni samoviy ma'badning muqaddas joyidagi samoviy Oliy Ruhoniy sifatida ko'rdi. Shundan so'ng Iso O'zini Alfa va Omega, hamda birinchi va oxirgi deb tanitdi. Xabarda va uning dastlabki uch oyatda bayon etilishida biz Vahiyning oxiridagi haqiqat yo'nalishiga mos keladigan bir haqiqat yo'nalishini topdik. Alfa va Omega sifatida Iso oxirni boshlanish bilan, so'ngini birinchi bilan ko'rsatadi. Vahiy kitobining oxirida ham, xuddi boshida bo'lgani kabi, U yana bir bor O'zini Alfa va Omega deb tanitadi.

U menga dedi: “Bu so'zlar ishonchli va haqiqatdir; muqaddas payg'ambarlarning Xudovandi Rabbii O'z farishtasini yubordi, toki O'z qullariga yaqinda sodir bo'lishi lozim bo'lgan narsalarni ko'rsatsin. Mana, Men tez kelaman; ushbu kitobning bashorati so'zlarini saqllovchi baxtlidir.”

Va men, Yuhanno, bu narsalarni koʻrdim va eshitdim. Eshitib va koʻrib boʻlganimdan soʻng, menga bu narsalarni koʻrsatgan farishtaning oyoqlari oldida sajda qilish uchun yiqildim. Shunda u menga dedi: “Bunday qilma; chunki men sening hamxizimatingman, paygʻambar boʻlgan birodarlaringning ham, va bu kitobning soʻzlarini saqlovchilarning ham hamxizimatingman. Xudoga sajda qil.”

Va u menga dedi: “Bu kitobdagi bashorat soʻzlarini muhrlama, chunki vaqt yaqin.”

Nohaq boʻlgan hanuz nohaq boʻlib qolsin; iflos boʻlgan hanuz iflos boʻlib qolsin; solih boʻlgan hanuz solih boʻlib qolsin; muqaddas boʻlgan hanuz muqaddas boʻlib qolsin.

Va mana, Men tez orada kelaman; va har kimga oʻz ishiga yarasha berish uchun mukofotim Oʻzim bilan birgadir. Men Alfa va Omegaman, boshlanish va nihoya, birinchi va oxirgiman. Vahiy 22:7–13.

Vahiy kitobi Yuhanno xabarni yozib qoldirganida, bu xabar boshlanish oxirni tasvirlab berishi tamoyiliga asoslanishini diqqat bilan bayon qiladi. Bu xabar Vahiy kitobida ochib berilgan birinchi haqiqatdir va ayni oʻsha haqiqat kitobda aytiladigan oxirgi haqiqat hamdir. Va Vahiy kitobining boshidagi hamda oxiridagi shahodatda Iso Oʻzini Alfa va Omega, boshi va oxiri, shuningdek birinchi va oxirgi deb tanitadi.

Vahiy kitobining dastlabki uch oyati insoniyat uchun yakuniy ogohlantirish xabarini belgilaydi. Bu yetti oxirgi ofatdan va Masihning Ikkinchi Kelishidan oldin keladigan ogohlantirishdir. Iso Masihning Vahiyi haqidagi xabar “Oʻz farishtasi orqali” “yuborildi va alomatlar bilan bildirildi.”

Soʻng, ayni oʻsha ogohlantirish xabari Vahiyning soʻnggi parchasida aniqlab koʻrsatiladi, va u shuningdek Vahiy kitobining oʻn toʻrtinchi bobidagi uchinchi farishta sifatida ham tasvirlanadi.

Va uchinchi farishta ularga ergashib, baland ovoz bilan dedi: Agar kim maxluqqa va uning suratiga sajda qilib, peshonasiga yoki qoʻliga uning tamgʻasini olsa, oʻsha odam ham Xudoning gʻazabi sharobidan ichadi; bu sharob Uning qahr kosasiga aralashmasdan quyilgandir; va u muqaddas farishtalar huzurida hamda Qoʻzining huzurida olov va oltingugurt bilan azoblanadi. Ularning azobi tutuni abadulabad koʻtarilib turadi; maxluqqa va uning suratiga sajda qiluvchilar hamda uning nomi tamgʻasini qabul qiluvchilar uchun kecha-kunduz orom yoʻq. Vahiy 14:9–11.

Soʻnggi ogohlantirish xabari uchinchi farishta sifatida ifodalangan xabardir. U soʻnggi ogohlantirishdir, chunki u insoniyat uchun oxirgi sinovni bevosita aniqlab beradi. Shundan keyin uchinchi farishtaga ergashib, unga qoʻshiladigan yana bir farishta bor, va oʻsha farishta ham soʻnggi ogohlantirish xabaridir.

Shundan keyin men osmondan tushib kelayotgan, buyuk hokimiyatga ega boʻlgan boshqa bir farishtani koʻrdim; va yer uning ulugʻvorligidan yoritildi. U qudratli ovoz bilan qattiq nido qilib dedi: “Buyuk Bobil yiqildi, yiqildi, va jinlarning maskaniga, har bir nopok ruhning makoniga, hamda har bir nopok va jirkanch qushning qafasiga aylandi. Chunki barcha xalqlar uning zinosi gʻazabining sharobidan ichdilar, yer yuzining shohlari u bilan zino qildilar, va yerning savdogarlari uning hashamatining moʻl-koʻlligi orqali boyib ketdilar.”

Va men osmondan yana bir ovozni eshitdim, u shunday der edi: “Ey Mening xalqim, undan chiqinglar, toki uning gunohlariga sherik bo‘lmanglar va uning balolaridan ulush olmanglar. Chunki uning gunohlari osmonga qadar yetdi, va Xudo uning nohaqliklarini esladi”. Vahiy 18:1–5.

Iso Masihning Vahiysi bo‘lgan xabar birinchi bobda, o‘n to‘rtinchi bobda, o‘n sakkizinchi bobda va yigirma ikkinchi bobda ifodalangan. Bu xabar birinchi va oxirgi murojaatda Vahiy kitobida Jabroil farishta deb tanitilgan farishta orqali anglatiladi, so‘ngra o‘n to‘rtinchi va o‘n sakkizinchi boblarda esa bu xabar osmonda uchayotgan yoki osmondan tushib kelayotgan farishta orqali ramziy tarzda tasvirlanadi.

O‘n sakkizinchi bobda osmondan tushib keladigan farishta bundan avval o‘ninchi bobda bir farishta tushib kelib, bir oyog‘ini quruqlikka, boshqasini esa dengizga qo‘yganida timsollangan edi. O‘sha farishtaning qo‘lida Yuhannoga yeyish buyurilgan bir kitob bor; u uning og‘zini shirin, qornini esa achchiq qiladi. Yuhanno yegan kitob bir xabardir, va o‘sha kichik kitob ifodalagan xabar Vahiy kitobining o‘n sakkizinchi bobidagi farishtaning xabarini timsollaydi; shu bois u ham yakuniy ogohlantirish xabarining bir ifodasidir.

Bizga Xudoning xabari farishta orqali yuborilgani va ifodalangani aytilgan; Vahiy kitobida tasvirlangan oxirgi ogohlantirish xabarini diqqat bilan izlaganimizda esa, yetti marta farishta oxirgi ogohlantirish xabarini ifodalashini ko‘ramiz. Birinchi va oxirgi hollarda bu farishta Jabroil edi. So‘ng Vahiy o‘nchi bobda qo‘lida kichik bir kitobcha bilan osmondan tushib kelayotgan bir farishtani ko‘ramiz. Vahiy o‘n to‘rtinchi bobda yana uch farishta bor bo‘lib, ularning barchasi oxirgi ogohlantirish xabarini ifodalaydi. Keyin Vahiy o‘n sakkizinchi bobda ayni o‘sha oxirgi ogohlantirish xabarini ifodalovchi yana bir farishtani ko‘ramiz. Yetti oxirgi ogohlantirish xabari farishtalar orqali ifodalangan. Birinchi va oxirgisi Jabroil farishtadir, birinchi bilan oxirgi o‘rtasidagi besh farishta esa ramziy farishtalardir.

Albatta, yetti jamoatning har birining ham bir farishtasi bor, biroq ular jamoatlarga xabar olib bormoqda; holbuki, biz muhokama qilib kelayotgan so‘nggi ogohlantirish xabari butun dunyoni o‘z tinglovchisi sifatida qamrab oladigan xabardir.

Yakuniy ogohlantirish xabarini ifodalovchi yetti bashoratli yo‘nalishning har biri sinchiklab baholanib, o‘zaro muvofiqlashtirilishi lozim, biroq ayni paytda men shunchaki Alfa va Omega haqidagi asosiy bir tamoyilni belgilab bermoqchiman. Xudoning Kalomida biror mavzu ilk bor tilga olingan payt eng muhim murojaatdir. Muqaddas Kitobda “urug‘” ilk bor Ibtido 1:11 da tilga olinadi; u yerda bizga urug‘ “o‘z turiga ko‘ra” hosil berishi aytiladi. Urug‘ning ilk eslatilishi unda o‘zini qayta hosil qilish uchun zarur bo‘lgan DNK mavjudligini ta’kidlaydi. Iso Xudoning Kalomini urug‘ deb ta’rifladi.

O‘sha kuni Iso uydan chiqib, dengiz bo‘yiga bordi va o‘tirdi. Uning oldiga katta olomonlar yig‘ildi; shuning uchun U qayiq ichiga kirib o‘tirdi, butun olomon esa qirg‘oqda turdi. So‘ng U ularga masallar bilan ko‘p narsalarni so‘zlab, dedi:

Mana, urug‘ sochuvchi urug‘ sochgani chiqdi; u urug‘ sochayotganida, ayrim urug‘lar yo‘l yoqasiga tushdi, osmon qushlari kelib ularni cho‘qib yeb ketdi. Ba’zilar toshloq joylarga

tushdi, u yerda tuproq ko‘p emas edi; tuproq chuqur bo‘lmagani uchun ular darhol unib chiqdi. Quyosh chiqqach esa kuydi; ildizi bo‘lmagani uchun qurib qoldi. Yana ba‘zilari tikanlar orasiga tushdi; tikanlar o‘rib chiqib, ularni bo‘g‘ib qo‘ydi. Boshqalari esa yaxshi yerga tushib, hosil berdi: ba‘zi biri yuz baravar, ba‘zi biri oltmish baravar, ba‘zi biri o‘ttiz baravar. Eshitishga qulog‘i bor eshitsin.

Shogirdlar Uning oldiga kelib, Unga dedilar: Nega Sen ularga masallar bilan gapirasan?

U ularga javob berib dedi: “Osmon Shohligining sirlarini bilish sizlarga berilgan, ammo ularga berilmagan. Chunki kimda bor bo‘lsa, unga beriladi va u yanada mo‘l-ko‘l bo‘ladi; ammo kimda bo‘lmasa, undagi bor narsa ham undan tortib olinadi. Shu sababli Men ularga masallar bilan so‘zlayman: chunki ular ko‘rib turib ko‘rmaydilar, eshitib turib eshitmaydilar va tushunmaydilar. Ularda Ishayo payg‘ambarning quyidagi bashorati bajo bo‘ladi: Eshitib eshitasizlar-u, ammo tushunmaysizlar; ko‘rib ko‘rasizlar-u, ammo anglamaysizlar. Chunki bu xalqning yuragi qotib qolgan, quloqlari og‘ir eshitadigan bo‘lib qolgan, ko‘zlarini esa yumib olganlar; toki ular biron vaqt ko‘zlari bilan ko‘rmasinlar, quloqlari bilan eshitmasinlar, yuraklari bilan anglamasinlar, tavba qilib qaytmasinlar va Men ularni sog‘aytirmayin.”

Ammo ko‘zlaringiz baxtlidir, chunki ular ko‘radi; quloqlaringiz ham, chunki ular eshitadi. Zero, sizlarga chinini aytaman: ko‘p payg‘ambarlar va solih kishilar sizlar ko‘rayotgan narsalarni ko‘rishni orzu qilganlar, ammo ko‘rmaganlar; sizlar eshitayotgan narsalarni eshitishni orzu qilganlar, ammo eshitmaganlar.

Shunday ekan, urug‘ sepuvchi haqidagi masalni tinglanglar.

Kimki Shohlik kalomini eshitib, uni anglamasa, yovuz kelib, uning yuragiga sepilgan narsani tortib oladi. Yo‘l yoqasiga urug‘ qabul qilgan — shudir.

Toshloq joylarga urug‘ qabul qilgan esa, Kalomni eshitib, uni darhol quvonch bilan qabul qiladigan kishidir; ammo unda o‘zidan ildiz yo‘q, shu bois u faqat bir muddat bardosh beradi; chunki Kalom tufayli musibat yoki quvg‘in yuzaga kelganda, u darhol qoqilib ketadi.

Tikanlar orasiga urug‘ qabul qilgan esa, Kalomni eshitadigan kishidir; ammo bu dunyoning tashvishlari va boylikning aldamchiligi Kalomni bo‘g‘ib qo‘yadi, va u samarasiz bo‘lib qoladi.

Lekin yaxshi yerga urug‘ sepilgan kishi — kalomni eshitib, uni anglaydigan kishidir; u ham hosil beradi va meva keltiradi: ba‘zisi yuz baravar, ba‘zisi oltmish, ba‘zisi esa o‘ttiz. Matto 13:1–23.

Xudoning Kalomi bo‘lgan urug‘, mukammal bir o‘simlikni hosil qilish uchun zarur bo‘lgan barcha DNKn o‘zida mujassam etadi. Xudoning Kalomida biror mavzuning ilk bor tilga olinishi, o‘sha mavzuga oid mavjud bo‘lgan barcha unsurlarni o‘z ichiga oladi. Bu haqiqat “ilk bor tilga olinishi qoidasi” deb ataladi. Bu qoida qanchalik yaqindan tekshirilsa, shunchalik ishonchli ekani ayon bo‘ladi.

Alfa va Omega hamda Xudoning Kalomining urug‘ sifatidagi ta’rifiga doir izohimizni davom ettirishimizdan oldin, Vahiy kitobini ko‘rib chiqishimizda Matto kitobidan hozirgina keltirgan parchamiz asosida ayrim tegishli nuqtalarni mulohaza qilish joizdir. Barcha payg‘ambarlar

dunyoning oxiri haqida so‘zlamodalar.

“Qadimgi payg‘ambarlarning har biri o‘z davri uchun emas, bizning davrimiz uchun ko‘proq so‘zlagan, shuning uchun ularning bashoratlari biz uchun kuchdadir. ‘Endi bu ishlarning hammasi ularga ibrat bo‘lsin deb yuz berdi; va zamonlarning oxiri yetib kelgan bizlarni ogohlantirish uchun yozib qo‘yilganidir.’ 1 Korinfliklarga 10:11. ‘Ular bu narsalarda o‘zlariga emas, balki sizlarga xizmat qilganlari ularga ayon qilingan edi; bu narsalar esa endi sizlarga osmondan yuborilgan Muqaddas Ruh orqali sizlarga xushxabarni va‘z qilganlar tomonidan ma‘lum qilindi; farishtalar ham bu narsalarga nazar solishni orzu qiladilar.’ 1 Butrus 1:12....”

“Muqaddas Kitob o‘z xazinalarini aynan shu oxirgi avlod uchun to‘plab, bir joyga jamlagandir. Eski Ahd tarixidagi barcha buyuk voqealar va tantanavor hodisalar bu oxirgi kunlarda jamoatda takrorlangan va takrorlanmoqda.” Selected Messages, 3-kitob, 338, 339.

Ushbu parcha uchta guvohni (Pavlus, Butrus va Ellen Uayt) taqdim etadi; ular barcha payg‘ambarlar dunyoning oxiri haqida gapirayotganiga guvohlik beradilar, aynan o‘sha paytda Vahiy kitobidagi sir muhrdan yechiladi. Shuning uchun, Matto o‘n uchinchi bobda Iso: “Ko‘zlaringiz baxtlidir, chunki ular ko‘radi; quloqlaringiz ham, chunki ular eshitadi. Chunki sizlarga chinini aytaman: ko‘p payg‘ambarlar va solih odamlar sizlar ko‘rayotgan narsalarni ko‘rishni orzu qilganlar, ammo ko‘rmaganlar; sizlar eshitayotgan narsalarni eshitishni istaganlar, ammo eshitmaganlar”, deganida, U Vahiy kitobining birinchi bobi dastlabki uch oyatida qayd etilgan ayni o‘sha barakani ifoda etayotgan edi.

Ushbu bashoratning so‘zlarini o‘qiydigan ham, uni eshitadigan va unda yozilganlarni saqlaydiganlar baxtlidirlar; chunki vaqt yaqin. Vahiy 1:3.

Iso urug‘ sepuvchi haqidagi masalni bayon qildi, so‘ng shogirdlar bu masal xususida Unga murojaat qilishga undaldilar. Ammo ular Iso bilan muloqotga kirishishlaridan avval, U ularga va bundan ham muhimrog‘i bizlarga shunday dedi: “Kimning eshitishga qulog‘i bo‘lsa, eshitsin.”

Iso masalni aytadi va uni eshitishga quloq tutadiganlar uchun ogohlantirish bilan yakunlaydi. So‘ngra shogirdlar muhokamaga olib kiriladi; bu yerda Iso kamida uch muhim fikrni bayon qiladi. U tinglovchilarning ikki toifasi o‘rtasidagi farqni ko‘rsatadi va shu bilan birga tinglovchilarning ikki toifasi haqida ikkinchi guvohlikni keltirish uchun Ishayo kitobidan bir parchaga murojaat qiladi (chunki yodda tuting, bularning hammasi eshitadiganlar kontekstida berilgan). U ilgari suradigan uchinchi fikr esa, tinglovchilarning ikki toifasi va Ishayo kitobi ikkinchi guvohlik sifatida keltirilganidan tashqari, Xudoning Kalomi urug‘ ekanligi haqidagi haqiqatdir. Demak, Xudoning Kalomi urug‘ ekanligi haqidagi haqiqat Vahiy kitobining birinchi bobida Iso Masihning Vahiysini eshitadiganlar eshitishi lozim bo‘lgan narsaning bir qismidir. Dastlabki uch oyatda ikki tinglovchi bor, xuddi Matto o‘n uchinchi bobda tinglovchilarning ikki toifasi bo‘lgani kabi. Matto o‘n uchinchi bob shunchaki eshitishdan bosh tortadiganlarning eshitmaslikni qanday turli yo‘llar bilan tanlashlari haqida ayrim tushunchalarni qo‘shadi. Va Ishayoning guvohligi biz eshitishimiz lozim bo‘lgan xabarga yanada ko‘proq narsani qo‘shadi.

Shoh Uzziyo vafot etgan yili men ham Egamizni taxt ustida o‘tirganini ko‘rdim; U yuksak va ulug‘vor edi, va Uning libosining etaklari ma‘badni to‘ldirib turardi. Uning tepasida serafimlar

turar edi: har birining oltitadan qanoti bor edi; ikkitasi bilan yuzini yopar, ikkitasi bilan oyoqlarini yopar, ikkitasi bilan esa uchardi. Va biri boshqasiga nido qilib der edi: Muqaddas, muqaddas, muqaddasdir lashkarlar Egasi bo‘lgan Egamiz; butun yer yuzi Uning ulug‘vorligiga to‘ladir. Va nido qiluvchining ovoztidan eshikning ustunlari larzaga keldi, uy esa tutunga to‘ldi.

Shunda men dedim: Holimga voy! chunki men halok bo‘ldim; zero men lablari nopok bir odamman va lablari nopok bir xalqning o‘rtasida yashayman; chunki mening ko‘zlarim Podshohni, lashkarlar Egasi bo‘lgan Rabbiyni ko‘rdi.

Shunda serafimlardan biri menga uchib keldi; uning qo‘lida qizigan ko‘mir bor edi, uni u qurbongoh ustidan qisqich bilan olgan edi. Va uni og‘zimga tekkizib, dedi: “Mana, bu sening lablaringga tegdi; gunohing olib tashlandi, aybing poklandi.”

Yana Egamizning ovozini eshitdim; U shunday der edi: “Kimni yuboray, biz uchun kim boradi?” Shunda men dedim: “Mana men, meni yubor.”

Va u dedi: Bor, bu xalqqa ayt: Haqiqatan eshitinglar, ammo tushunmanglar; haqiqatan ko‘ringlar, ammo anglamanglar. Bu xalqning yuragini semirtir, quloqlarini og‘irlashtir, ko‘zlarini yum; toki ular ko‘zlari bilan ko‘rmasinlar, quloqlari bilan eshitmasinlar, yuraklari bilan tushunmasinlar, qaytmasinlar va shifo topmasinlar.

Shunda men dedim: “Ey Rabbim, qachongacha?” U shunday javob berdi: “Shaharlarda yashovchi qolmay, xarob bo‘lguncha, uylarda odam qolmay qolguncha, yurt butunlay vayron bo‘lguncha, Egamiz odamlarni uzoqqa olib ketguncha va yurt o‘rtasida buyuk tark etilish yuz bermaguncha. Ammo unda yana o‘ndan biri qoladi; u qaytadi va yutib yuboriladi. Biroq barglarini to‘kkan teil daraxti va eman kabi, ularda o‘zagi saqlanib qolgani singari, muqaddas zurriyot ham uning o‘zagi bo‘ladi.” Ishayo 6:1–13.

Albatta, Ishayodan olingan bu parcha qamrab olgan bashoratli mavzularning teranligi jihatidan mutlaqo hayratlanarlidir. Bu mavzulardan ko‘plari Habakkukning Jadvallarida qayta-qayta muhokama qilingan, shuning uchun biz faqat Isoning O‘z kalomini urug‘ deb ataganiga doir ishorasini ko‘rib chiqishimizni tasdiqlovchi ushbu parchadagi nuqtalarni qisqacha jamlaymiz.

Aniqlandiki, ushbu parchada Ishayo payg‘ambarni, demakki, oxirzamondagi Xudoning xalqini ifodalaydi. Bizning nuqtayi nazarimiz uchun bundan ham muhimrog‘i shuki, Ishayo Xudoning jamoati ichida faoliyat yuritir ekan, gunohda yashayotgan bir xalqni ifodalaydi. Ishayo Xudoning ulug‘vorligi haqidagi vahiya ega bo‘lmaguncha, u o‘zining gunohkorligini anglamagan edi. U Laodikeyalik edi, u ko‘r edi.

“Ishayo boshqalarning gunohini qoralagan edi; ammo endi u o‘zini ham ular ustidan aytgan o‘sha hukmga duchor bo‘lgan holda ko‘rdi. U Xudoga sajda-ibodatida sovuq, jonsiz marosimparastlikdan qanoatlanib yurgan edi. Unga Rabbiiy haqidagi vahiy berilmaguncha, buni bilmagan edi. Endi u muqaddas maskanning muqaddasligi va ulug‘vorligiga boqarkan, uning donoligi va iste’dodlari naqadar arziyas bo‘lib ko‘rindi. U naqadar noloyiq edi! muqaddas xizmat uchun naqadar nomunosib edi! Uning o‘zi haqidagi tasavvuri havoriy Pavlusning quyidagi so‘zlari bilan ifodalanishi mumkin edi: ‘Ey men, sho‘rlik odamman! O‘limning bu badanidan meni kim qutqaradi?’”

“Lekin Ishayoga uning qayg‘usi ichida taskin yuborildi. ‘Shunda serafimlardan biri qo‘lida qizigan cho‘g‘ bilan mening oldimga uchib keldi; u buni qurbongoh ustidan qisqich bilan olgan edi. U uni og‘zimga tekkizib dedi: Mana, bu sening lablaringga tegdi; endi sening gunohing ketkazildi, aybing poklandi.’ Ishayo 6:6, 7.”

“Ishayoga berilgan vahiy oxirgi kunlarda Xudoning xalqining holatini ifodalaydi. Ularga samoviy ma‘badda davom etayotgan ishni imon orqali ko‘rish imtiyozi berilgan. ‘Va osmondagi Xudoning ma‘badi ochildi, va Uning ma‘badida Uning ahd sandig‘i ko‘rindi.’ Ular imon bilan eng muqaddas joyga nazar tashlab, samoviy ma‘badda Masihning ishini ko‘rganlarida, o‘zlarining nopok labli xalq ekanliklarini anglaydilar,—lablari ko‘p bor behuda so‘zlagan, iste‘dodlari esa muqaddas qilinmay, Xudoning ulug‘vorligi uchun ishga solinmagan xalq ekanliklarini. O‘zlarining zaifligi va noliyqligini Masihning ulug‘vor fe‘l-atvorining pokligi va go‘zalligi bilan qiyoslaganlarida, ular umidsizlikka tushishlari tabiiydir. Ammo agar ular, Ishayo kabi, Rabbiy yurakka tushirilishini maqsad qilgan taassurotni qabul qilsalar, agar jonlarini Xudo oldida kamtar tutsalar, ular uchun umid bor. Va‘da kamoni taxt uzra turibdi, va Ishayo uchun qilingan ish ularda ham amalga oshiriladi. Xudo tavozeli yurakdan ko‘tarilgan iltijolarga javob beradi.

“Xudoning bu buyuk va tantanavor ishining maqsadi osmoniy ombor uchun bog‘lamlarni yig‘ib qo‘yishdir; chunki yer Egamizning ulug‘vorligi bilan to‘lishi kerak. Shunday ekan, avj olgan yovuzlikni ko‘rganlarida va nopok lablardan chiqayotgan so‘zlarni eshitganlarida hech kim vahimaga tushmasin. Zulmat kuchlari o‘zlarini Xudoning xalqiga qarshi saf tortganlarida; Shayton so‘nggi buyuk to‘qnashuv uchun o‘z kuchlarini to‘plaganida va uning qudrati buyuk hamda deyarli yengib bo‘lmasdek ko‘ringanida, [o‘shanda] ilohiy ulug‘vorlikning ravshan manzarasi, baland va yuksaltirilgan taxt, va‘da kamari bilan qamrab olingan holda, taskin, ishonch va tinchlik baxsh etadi.” Review and Herald, December 22, 1896.

Vahiy “so‘nggi kunlardagi Xudoning xalqining holatini ifodalaydi”. So‘nggi kunlardagi Xudoning xalqi Laodikeyaliklardir.

Laodikeyadagi jamoatning farishtasiga yozgin: Omin, sodiq va haqiqiy Shohid, Xudoning yaratishining ibtidosi shunday demoqda: Men sening ishlaringni bilaman: sen na sovuqsan, na issiqsan. Qani edi, sovuq yoki issiq bo‘lsang edi! Shunday ekan, iliq bo‘lganing, na sovuq va na issiq bo‘lganing uchun, seni og‘zimdanda tupurib tashlayman. Chunki sen: «Men boyman, boyib ketganman va hech narsaga muhtoj emasman», deysan-u, ammo o‘zingning badbaxt, ayancli, kambag‘al, ko‘r va yalang‘och ekaningni bilmaysan. Shuning uchun senga Maslahat beraman: boy bo‘lishing uchun Mendan olovda sinalgan oltin sotib ol; kiyinishing va yalang‘ochligingning sharmandasi ko‘rinmasligi uchun oq kiyimlar sotib ol; hamda ko‘rishing uchun ko‘zlaringga surkashga ko‘z malhami ol.

Men sevganlarimning barchasini tanbeh berib, tarbiyalayman; shuning uchun g‘ayratli bo‘l va tavba qil. Mana, Men eshik oldida turib, taqillatib turibman: agar kimdir Mening ovozimni eshitib, eshikni ochsa, Men uning oldiga kiranman va u bilan birga taom yeyman, u ham Men bilan. G‘olib kelganga Men O‘z taxtimda Men bilan birga o‘tirishni ato etaman, xuddi Men ham g‘olib kelib, Otam bilan Uning taxtida o‘tirganim kabi.

Kimning qulog‘i bo‘lsa, Ruh jamoatlarga nima deyayotganini eshitsin. Vahiy 3:14–22.

“Laodikiyaliklar jamoatiga yo‘llangan xabar hayratomuz darajadagi qattiq qoralashdir va hozirgi vaqtda Xudoning xalqiga tatbiq etiladi.

“Laodikeyadagi jamoatning farishtasiga yoz: Bularni Omin, sodiq va haqiqiy Shohid, Xudoning yaratishining ibtidosi aytmoqda: Men sening ishlaringni bilaman, sen na sovuqsan, na issiqsan; qaniydi, sovuq yoki issiq bo‘lsang edi. Shunday ekan, sen iliqsan, na sovuqsan, na issiqsan, shuning uchun Men seni O‘z og‘zimdan tupurib tashlayman. Chunki sen: Men boyman, boyligim ko‘paygan, hech narsaga muhtoj emasman, deysan; holbuki, o‘zingning bechora, ayanchli, kambag‘al, ko‘r va yalang‘och ekaningni bilmaysan.”

“Rabbimiz bu yerda bizga shuni ko‘rsatadiki, U xalqni ogohlantirish uchun chaqirgan xizmatchilar tomonidan Uning xalqiga yetkazilishi lozim bo‘lgan xabar tinchlik va xotirjamlik xabari emas. U shunchaki nazariy emas, balki har bir jihatda amaliydir. Xudoning xalqi Laodikiyaliklarga yo‘llangan xabarda jismoniy xavfsizlik holatida turgan sifatida tasvirlanadi. Ular o‘zlarini ma‘naviy yutuqlarning yuksak bir holatida deb bilib, beparvolik ichidirlar. ‘Because thou sayest, I am rich, and increased with goods, and have need of nothing; and knowest not that thou art wretched, and miserable, and poor, and blind, and naked.’”

“Inson tafakkuriga bundan ham kattaroq qanday aldanish kelishi mumkin: ular mutlaqo xato bo‘lgan holda, o‘zlarini haq deb bilishlariga bo‘lgan ishonch! Haqiqiy Shohidning xabari Xudoning xalqini ayanchli bir aldanishda topadi, biroq ular o‘sha aldanishda samimiydirlar. Ular o‘z holatlarining Xudo nazarida naqadar achinarli ekanini bilmaydilar. Murojaat qilinganlar o‘zlarini yuksak ruhiy holatda deb xushomad qilayotgan bir paytda, Haqiqiy Shohidning xabari ularning xotirjamligini ruhiy ko‘rlik, qashshoqlik va baxtsizlikdan iborat haqiqiy holatlarini dahshatli fosh etish bilan buzadi. Bu qadar o‘tkir va qattiq guvohlik xato bo‘lishi mumkin emas, chunki so‘zlayotgan Haqiqiy Shohidning O‘zidir va Uning guvohligi to‘g‘ri bo‘lishi shart.

“O‘z yutuqlarida o‘zini xotirjam his qiladigan va o‘zini ma‘naviy bilimda boy deb biladiganlar uchun, o‘zlarining aldanayotganliklari hamda har bir ma‘naviy inoyatga muhtoj ekanliklarini bildiruvchi xabarni qabul qilish qiyindir. Muqaddaslanmagan yurak ‘hamma narsadan aldanchiq va haddan tashqari buzuqdir.’ Menga shunday ko‘rsatildiki, ko‘plar o‘zlarini yaxshi masihiylar deb xushomad qilmoqdalar, holbuki ularda Isodan kelgan biror nur nuri ham yo‘q. Ular ilohiy hayotda o‘zlari uchun tirik tajribaga ega emaslar. Ular Ruhning qimmatli inoyatlariga erishish uchun jiddiy va sabotli sa‘y-harakat qilishga bo‘lgan haqiqiy ehtiyojlarini his etishlaridan oldin, Xudo huzurida o‘zini chuqur va to‘la xor tutish ishiga muhtojdirlar.” Guvohliklar, 3-jild, 252, 253.

Ishayo o‘zining Laodikiya holatidan qaytarilgach, u dunyoga so‘nggi ogohlantirish xabarini olib borish uchun ixtiyoriy ravishda o‘zini bag‘ishladi. Oltinchi bobning uchinchi oyati Ishayoning payg‘ambarlik tarixini Vahiy kitobining o‘n sakkizinchi bobidagi payg‘ambarlik tarixi bilan bog‘laydi; o‘sha yerda farishta tushib keladi va yer yuzini o‘zining ulug‘vorligi bilan yoritadi.

Shundan keyin men osmondan tushib kelayotgan, buyuk hokimiyatga ega bo‘lgan yana bir farishtani ko‘rdim; yer uning ulug‘vorligidan yoritildi. Vahiy 18:1.

Ishayo Vahiy o‘n sakkizinchi bobdagi farishta pastga tushadigan vaqtda Xudoning xalqini ifodalaydi, chunki u samoviy muqaddasxonaga olib kirilganida, serafimlarning: “Muqaddas, muqaddas, muqaddasdir lashkarlar Rabbiysi; butun yer Uning ulug‘vorligi bilan to‘lgandir”, deb e‘lon qilayotganini eshitdi. Ishayo, xuddi Vahiydagi Yuhanno kabi, oxirgi ogohlantirish xabarini e‘lon qiladigan Xudoning xalqini ifodalaydi. Yuhanno Xudoning xalqini “qolganlar” deb atagan, Ishayo esa ularga “o‘ndan bir” yoki ushr deb ishora qilgan. Ibroniylarning tilidagi o‘zak so‘zning ma‘nosi “ushr bermoq”dir.

Ishayo bergan “qancha vaqtgacha?” degan bashoratli savol Xudoning kalomida qayta-qayta beriladi (va qisqalik nuqtai nazaridan, “qancha vaqtgacha?” degan savolning javobi shuki, u Amerika Qo‘shma Shtatlarida milliy yakshanba qonunining joriy etilishini bildiradi). Ellen Uaytga ko‘ra, o‘sha vaqtda “milliy murtadlikdan keyin milliy halokat keladi”, Ishayoga ko‘ra esa bu “shaharlar odamsiz vayron bo‘lib qolguncha, uylar odamzodsiz bo‘lguncha, yurt tamomila xarob bo‘lguncha, va Rabbiy odamlarni uzoqqa surgun qilguncha, va yurtning o‘rtasida buyuk tashlab ketilish bo‘lguncha” sodir bo‘ladi. “Yurtning o‘rtasidagi buyuk tashlab ketilish” Daniel 11:41 ga ko‘ra Yakshanba Qonuni paytida qulatiladigan “ko‘plar”dir. Bular Ishayo 6 va Matto 13 dagi ko‘zlari bor-u, ammo ko‘rmaydigan va quloqlari bor-u, ammo eshitmaydigan kishilar, shuningdek Vahiy 3 dagi Laodikiya jamoatiga berilgan maslahatni rad etadiganlardir.

U shon-shuhratli mamlakatga ham kiradi, va ko‘p mamlakatlar qulatiladi; ammo qo‘lidan mana bular qutulib qoladi: Edom, Mo‘ab va Ammon avlodining boshliqlari. Doniyor 11:41

Ishayo Vahiyda Yuhanno ko‘rganidek, Iso Masihni O‘z ma‘badida vahiyda ko‘rdi. Ishayo “qaytadigan” va daraxt singari “yeb bitiriladigan” “o‘ndan bir ulush”ni, ya‘ni ushrni ifodalaydi. “Yeb bitiriladigan” deb tarjima qilingan ibroniycha so‘z olov bilan yondirib yo‘q qilish ma‘nosini anglatadi. Shunga qaramay, “o‘ndan bir ulush” ichida olov yondirib yo‘q qila olmaydigan bir “mohiyat” bor. Demak, to‘qqizdan to‘qqiz qismda bu mohiyat yo‘q edi? Teil va eman daraxtini yeb bitiruvchi hamda yondirib yo‘q qiluvchi qilib tasvirlangan olov — Malaki kitobida O‘z ma‘badiga to‘satdan keladigan Ahd Elchisining olovidir.

Mana, Men O‘z xabarchimni yuboraman, u Mening oldimda yo‘lni hozirlaydi; sizlar izlayotgan Rabbiy O‘z ma‘badiga to‘satdan keladi, ahdning xabarchisi ham, sizlar Undan zavqlanadigan Zot — mana, U keladi, deydi lashkarlar Egasi bo‘lgan Rabbiy.

Lekin Uning keladigan kuni kim bardosh bera oladi? Va U zohir bo‘lganida kim tura oladi? Chunki U zargarning olovi kabidir, va kir yuvuvchilarning ishqori kabidir. U kumushni eritib poklovchi kabi o‘tiradi; U Levi o‘g‘illarini poklaydi va ularni oltin hamda kumush kabi tozalaydi, toki ular Egamizga solihlik ila nazr keltirsinlar. Shunda Yahudo va Quddusning nazri Egamizga qadimgi kunlardagidek, avvalgi yillardagidek manzur bo‘ladi. Malaki 3:1–4.

Ishayoning o‘ndan biri (ya‘ni ushr) ayni paytda Malakining “solihlikdagi nazri”dir. Malakining nazri — Xudoning xalqidir; ular “Levining o‘g‘illari” sifatida ifodalanadi va “solihlikdagi nazr”ni hosil qilish uchun olov bilan poklanadi. Ishayoning guvohligida olov tomonidan “yeb yuborilganlar” esa o‘ndan biri, ya‘ni ushrdir.

Menga berilgan Xudoning inoyatiga ko‘ra, men dono me‘mor kabi poydevor soldim, boshqasi esa uning ustiga qurmoqda. Ammo har kim uning ustiga qanday qurayotganiga ehtiyot bo‘lsin. Chunki hech kim qo‘yilgan poydevordan boshqa poydevor qo‘ya olmaydi; bu poydevor esa Iso Masihdir. Endi kim bu poydevor ustiga oltin, kumush, qimmatbaho toshlar, yog‘och, pichan, somon bilan qursa, har kimning ishi oshkor bo‘ladi; chunki o‘sha kun buni ayon qiladi, zero u olov bilan namoyon bo‘ladi; va olov har kimning ishini qanday ekanini sinab ko‘radi. 1 Korinfliklarga 3:10–13.

Pavlus bu yerda har bir insonning ishlari “olov” orqali oshkor qilinishini e‘lon qiladi. Malakiyda olov shlakni kuydirib yo‘q qiladi. Ishayoda “o‘ndan bir qism”ning poklanishi ular barglarini to‘kkanlarida, ya‘ni “qachon” sodir bo‘ladi. Barglar Odam Ato va Momo Havo guvohlik berganidek, yashirin gunoh, riyokorlik va haddan oshgan o‘ziga ishonchning ramzidir.

Ishayoning “o‘ndan biri”da yonib ketib bo‘lmaydigan bir mohiyat bor, va o‘sha mohiyat “muqaddas urug‘”dir. Ularning ichida Masih bor — ulug‘vorlik umidi. Ishayoning o‘zi ham “muqaddas urug‘”dir, shuningdek u aniqlab ko‘rsatadigan “o‘ndan biri” hamdir. Ham “muqaddas urug‘”, ham “o‘ndan biri” Uning muqaddas maskanidagi Iso Masihning Vahiyi orqali Laodikiyalik holatdan Filadelfiyalik holatga qaytadi.

Ishayoning vayron bo‘lganini, o‘zining nopok va mag‘firatga muhtoj gunohkor bir kishi ekanini faryod bilan e‘lon qilishiga sabab bo‘lgan Xudoning ulug‘vorligi haqidagi vahiy, daraxtlar barglarini to‘kadigan paytda samoviy Muqaddasxonada sodir bo‘ladi. “To‘kmoq” so‘zi “tashqariga uloqtirmoq”ni yoki daraxtni “kesib tashlamoq”ni anglatadi. Bu yerda Laodikeyaning chetga uloqtirilishi tasvirlangan. “O‘ndan biri” yoki qoldiq Malakiyning Ahd Xabarchisi keltiradigan poklovchi “olov”dan o‘tadi; shu tariqa ularning insoniy ishlari ruhiy ma‘noda kuydirib yo‘q qilinadi va shunday qilib kuydirib bo‘lmaydigan yagona narsa — “mohiyat”, ya‘ni “Muqaddas Urug‘”gina qoladi. Eshitishni rad etganlar esa o‘lik quruq barglar kabi tashlab yuboriladilar yoki Rabbimizning og‘zidan qusib chiqariladilar.

Iso muqaddas Urug‘dir, va urug‘ butun o‘simlikni hosil qilish uchun zarur bo‘lgan barcha DNKn o‘zida saqlaydi. Xudoning Kalomi urug‘dir, shu bois Xudoning Kalomidagi biror narsaning ilk tilga olinishi, agar to‘g‘ri anglab yetilsa, o‘sha mavzuni imonlida to‘la kamolotga yetkazish uchun zarur bo‘lgan barcha ma‘lumotni o‘z ichiga oladi.

Ishayo kitobining oltinchi bobi Iso Masihning Vahiy xabari bilan barakalanish uchun albatta “eshitish” lozim bo‘lgan davrda “eshitmaydigan” bir xalqni ko‘rsatadi. Iso nazarda tutgan xalq Xudoning tanlangan xalqi edi; ular Uning xotini edi, ular Uning ahd xalqi edi, ular qadimgi Isroil edi.

Qadimgi Isroil yoki birinchi Isroil zamonaviy Isroilni yoki oxirgi Isroilni timsollaydi. Dunyoning oxiridagi Xudoning xalqi — Yettinchi kun Adventistlari, Uning tanlangan xalqi, Uning xotini, Uning ahd xalqi — zamonaviy Isroildir. Ishayo tarixining guvohligi, Masihning tarixi bilan birlashib, dunyoning oxirida Yettinchi kun Adventizmi Laodikiya xabarida ifodalangan yo‘qolgan va qutqarib bo‘lmaydigan “holat”da bo‘lishini tasdiqlovchi ikki guvohni taqdim etadi.

Ular aslida najot topolmaydigan emas, balki shunchaki Laodikiya holatlarida najot topolmaydiganlardir; xuddi Ishayo o‘z tajribasidan avval qanday bo‘lgan bo‘lsa va Masih tarixidagi yahudiylar qanday bo‘lgan bo‘lsa, shunday.

Laodikiyalik eshitishi lozim bo‘lgan narsalardan biri — Ekuvchi haqidagi masaldir. U bu masalda Xudoning Kalomi “urug‘”, muqaddas urug‘ ekanini “eshitishi” kerak. Bu “eshitilganda”, Vahiy kitobining yashirin xabarini ochila boshlaydigan bir poydevor qo‘yiladi, chunki o‘sha xabar Isoning Alfa va Omega, Birinchi va Oxirgi, Boshlanish va Oxir ekanini chuqur anglashga o‘ralgandir. Oxirning boshlanish bilan munosabatini tushunish, Isoning Kalom ekanini va Uning Urug‘ ekanini tushunishni ham o‘z ichiga oladi.

Boshida Kalom bor edi, Kalom Xudo bilan birga edi, va Kalom Xudo edi. U boshida Xudo bilan birga edi. Hamma narsa U orqali yaratilgan; va yaratilgan narsalardan birortasi ham Usiz yaratilmagan. Unda hayot bor edi; va hayot insonlarning nuri edi. Va nur zulmatda porlaydi; va zulmat uni anglamadi. Yuhanno 1:1–5.

Endi va’dalar Ibrohimga va uning nasliga berilgan edi. U: “Va nasllaringga”, ko‘plarga ishora qilgandek, demaydi; balki bir kishiga ishora qilgandek: “Va sening naslingga”, deydi, bu esa Masihdir. Galatyaliklarga 3:16.

Oxir bilan boshlanish o‘rtasidagi munosabatni tushunish “birinchi zikr qoidasi”ni anglashni talab etadi. Birinchi zikr qoidasi shuni ko‘rsatadiki, biror mavzuning boshlanishi u uchun eng muhim murojaatdir, chunki u butun hikoyani o‘z ichiga oladi; zero, u Xudoning Kalomi sifatida urug‘dir. So‘nggi murojaat esa muhimlik jihatidan ikkinchi o‘rindadir, chunki aynan o‘sha yerda hikoyaning barcha unsurlari bir-biriga bog‘lanib, hech qanday ochiq uch qolmaydi. Ammo biror mavzuga doir o‘rta murojaatlar hikoyaga kuch va ravshanlik qo‘shadi, va shu ma’noda o‘rta qism boshlanish yoki yakun kabi birdek zarurdir.

Bu mavzuda ko‘proq to‘xtalib o‘tish mumkin, biroq Matto o‘n uchinchi bobdagi parchaga qaytar ekanmiz, Iso eshitadigan va eshitmaydigan ikki toifa kishini ajratib ko‘rsatganini qayd etishimiz mumkin. U eshitmaslikning bir necha yo‘lini ko‘rsatadi, so‘ng esa eshitadiganlar ustiga baraka e‘lon qiladi.

Ammo ko‘zlaringiz baxtlidir, chunki ular ko‘radi; va quloqlaringiz baxtlidir, chunki ular eshitadi. Zero, sizlarga chinini aytaman: ko‘p payg‘ambarlar va solih kishilar sizlar ko‘rayotgan narsalarni ko‘rishni orzu qilganlar, ammo ko‘rmaganlar; va sizlar eshitayotgan narsalarni eshitishni orzu qilganlar, ammo eshitmaganlar. Endi sizlar urug‘ sochuvchi haqidagi masalni tinglanglar. Matto 13:16–18.

Shunday ekan, payg‘ambarlik nuqtayi nazaridan bu “baraka” Vahiy 1:3 dagi ayni o‘sha barakaning o‘zidir:

Bu bashoratning so‘zlarini o‘qiydigan ham, uni eshitadiganlar ham, unda yozilganlarga rioya qiladiganlar ham baxtlidirlar; chunki vaqt yaqin.

Matto o‘n uchinchi bobda Isoning Ishayo oltinchi bobga qilgan ishorasi, Ellen Uaytning yozuvlari bilan birga, dunyoning oxirida shunday ulug‘vor narsalar ko‘rilishi va eshitilishini tasdiqlaydiki,

ko‘plab solih kishilar va payg‘ambarlar oxirgi ogohlantirish xabari muhrdan yechiladigan hamda odamlar o‘shanda ularni “ko‘radigan” va “eshitadigan” davrda yashashni orzu qilgan edilar.

Yuhannoga o‘ninchi bobda “Yeti Gumburlash” aytgan narsalarni muhrlab qo‘yish buyurildi, yigirma ikkinchi bobda esa shunday e‘lon qilinadi: “Ushbu kitob bashoratining so‘zlarini muhrlama, chunki vaqt yaqindir.” Keyingi oyat insoniyatning sinov muddatining tugashini ko‘rsatadi. Sinov muddati tugashidan sal avval “Yeti Gumburlash”ni muhrdan ochish haqida e‘lon beriladi; ayni o‘sha vaqtda Vahiy kitobida muhrlangan yagona parcha ham shudir. “Yeti Gumburlash” haqida esa bizga ularning Adventizmning boshlanishi va yakunini ifodalashi ma‘lum qilinadi.

“Yuhannoga berilgan va yetti momaqaldiroq orqali ifodalangan o‘sha maxsus nur birinchi va ikkinchi farishtalarning xabarlari ostida yuz beradigan voqealarning tasviri edi....”

“Bu yetti momaqaldiroq o‘z ovozlari yangratganlaridan keyin, kichik kitobga doir masalada Yuhannoga, xuddi Doniyorga bo‘lgani kabi, shunday buyruq keladi: ‘Yeti momaqaldiroq aytgan narsalarni muhrlab qo‘y.’ Bular kelajakdagi voqealarga taalluqli bo‘lib, ular o‘z tartibi bilan oshkor etiladi.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, 7-jild, 971.

Yeti Momaqaldiroq Adventizmning boshlanishi davridagi voqealarni, ya‘ni birinchi va ikkinchi farishta xabari tarixida 1798-yildan 1844-yil 22-oktabrgacha bo‘lgan hodisalarni ifodalaydi; va yuqorida qayd etilgan o‘sha maqolada bizga shunday ma‘lum qilinadiki, Yeti Momaqaldiroq “o‘z tartibida oshkor qilinadigan kelajak voqealariga taalluqlidir”. Adventizmning boshlang‘ich tarixi Adventizmning yakunini namoyon etadi, chunki Iso Masih Alpha va Omega sifatida Adventizmning butun tarixi ustiga O‘z imzosini qo‘yadi, zero bu tarix qadimgi Isroil tarixidek muqaddas tarixdir.

Matto o‘n uchinchi bobda Iso aytganiga ko‘ra, bu voqealar payg‘ambarlar ko‘rishni orzu qilgan, shogirdlar esa bilganlari uchun barakali bo‘lgan narsalardir. O‘sha shogirdlar dunyoning oxirida yashovchi Xudoning xalqini ifodalaydi; ular ko‘radigan va eshitadigan narsalari uchun barakalidirlar. Ular ko‘radigan va eshitadigan narsa — Iso Masihning Vahiy kitobi xabaridir; bu xabar yetti Momaqaldiroq xabari orqali ham ifodalanadi, va u ham Millerchilar tarixini, ham yuz qirq to‘rt mingning tarixini ifodalaydi.

“1840–1844 yillarda berilgan barcha xabarlar hozir kuchli ta’sir bilan yetkazilishi kerak, chunki yo‘nalishini yo‘qotgan kishilar ko‘pdir. Bu xabarlar barcha jamoatlarga yetib borishi kerak.

“Masih dedi: ‘Ko‘zlaringiz baxtlidir, chunki ular ko‘radi; quloqlaringiz ham, chunki ular eshitadi. Chunki sizlarga rostini aytaman, ko‘p payg‘ambarlar va solih kishilar sizlar ko‘rayotgan narsalarni ko‘rishni orzu qildilar, ammo ko‘rmadilar; sizlar eshitayotgan narsalarni eshitishni istadilar, ammo eshitmadilar’ [Matto 13:16, 17]. 1843 va 1844 yillarda ko‘rilgan narsalarni ko‘rgan ko‘zlar baxtlidir.

“Xabar berildi. Va bu xabarni takrorlashda hech qanday kechikish bo‘lmasligi kerak, chunki zamonning alomatlari amalga oshib bormoqda; yakunlovchi ish bajarilishi lozim. Qisqa vaqt

ichida buyuk bir ish amalga oshiriladi. Yaqinda Xudoning tayiniga ko'ra shunday bir xabar beriladiki, u baland nido darajasiga qadar kuchayadi. Shunda Doniyor o'z ulushida turib, o'z guvohligini beradi." Manuscript Releases, 21-jild, 437.

Ellen White Masih solih kishilar ko'rishni orzu qilgan tarix deb ko'rsatgan tarixni 1840-yildan 1844-yilgacha bo'lgan Millerchilar tarixi deb belgilaydi, so'ngra "yaqinda Xudoning tayiniga ko'ra shunday bir xabar beriladiki, u baland nido darajasigacha kuchayib boradi", deydi. "Baland nido" uchinchi farishtaning yakuniy ogohlantirishini ramziy ifodalaydi, va o'sha xabar berilganda, u Adventizmning boshlanishidagi tarixni takrorlaydi. Yakuniy ogohlantirish xabari barcha jamoatlarga "borishi lozim bo'lgan xabarlar"dir, va 1840–1844-yillarda berilgan barcha "xabarlar endi qudrat bilan taqdim etilishi lozim."

Alfa va Omega oxirni boshlanish bilan tasvirlaydi. Ellen Uayt shunday deydi: "xabarlar barcha jamoatlarga yetkazilishi kerak", Iso esa Yuhannoga dedi: "Men Alfa va Omegaman, birinchi va oxirgiman; va ko'rayotganingni bir kitobga yozib, Osiyodagi yetti jamoatga yubor; ya'ni Efesga, Smirnaga, Pergamga, Tiyatiraga, Sardisga, Filadelfiyaga va Laodikeyaga."

1840-yildan 1844-yilgacha bo'lgan xabarlar jamoatlarga yuborilishi lozim bo'lgan narsaning bir qismidir.